

paa en saadan Vis, at de gennem et Ja eller et Nej kan tage Stilling dertil.

Det har endvidere været fremført, at Forslaget, naar det fremtraadte nu, vilde være en Art Forstyrrelse af de Forhandlinger, der foregaar, om Gennemførelse af en Række Besparelser. Jeg forstaar ikke, hvorledes man kan føre den Opfattelse frem. Jeg ser ikke rettere end, at den eneste farbare Vej til en Besparelse af det Omfang, man fra den højtærede Ministers Side har sat sig som Maal, netop vil være den at lade indgaa deri en Besparelse for Militærudgifternes Vedkommende, der svarer til den Besparelse, vi har tænkt os, da vi fremsatte det Forslag, der her foreligger.

Jeg skal da anbefale dette Forslag til Tingets Velville, fuldt overbevist om, at hvis det blev Lov, vilde det vise sig ved den følgende Afstemning, at der bag det Flertal paa Rigsdagen, som opretholder den bestaaende Militærordning, ikke staar et Flertal af de danske Vælgere, men at et Flertal af Vælgerbefolkningen vil foretrække en Ordning af den Karakter, som her er anbefalet.

Forsvarsministeren (Brorsen): Skønt jeg har siddet ikke ganske faa Aar paa Rigsdagen, mindes jeg ikke nogen Rigsdags-samling, der med Hensyn til Forelæggelse af Lovforslag fra ærede Medlemmer udenfor Regeringspartiet kunde fremvise en saadan Frodighed som denne. Jeg siger det naturligvis ikke for at rette nogen Bebrejdelse mod det ene eller det andet Parti, for vi er jo valgt som Rigsdagsmænd, for at vi skal kaste os ind i Lovgivningsarbejdet og virke med til, at det kan foregaa paa den bedst mulige Maade, men jeg spørger dog undertiden mig selv netop i denne Vinter, hvor det bogstavelig talt vrimler med Forslag, indbragte af saa det ene og saa det andet Parti: Hvorledes gaar det egentlig i denne Situation den almindelige Vælger, som ønsker at være nogenlunde orienteret i, hvad der foregaar inde paa Rigsdagen? Jeg synes, han ret hurtigt maa komme til det Resultat, at det er haabløst at ville følge med i det Virvar, hvor man Dag efter Dag kommer med nye Forslag — jeg hører, der er adskillige Forslag i Trykkeriet endnu. Jeg vil blot udtale Haabet om, at det inden ret længe maa lykkes for et Flertal her i Tinget og i det andet Ting at sætte de forskellige Forslag paa den rette Plads, faa det væsentlige skilt ud fra det uvæsentlige, for jeg tror rigtignok, vi snart er ved at drukne i den Mangfoldighed af Forslag, der bliver

fremSAT her fra alle Partiernes Side og ikke mindst fra de smaa Partiernes Side.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch med flere har fremsat et Forslag, der gaar ud paa, at vi skal have Militærspørgsmaalet ud til Folkeafstemning, og det ærede Medlem begrundet det bl. a. med, at de danske Vælgere aldrig har kunnet komme til at stemme om, hvilken Forsvarsordning vi skal have. Jeg indrømmer, at Forsvars-spørgsmaalet lige saa lidt som andre vigtige Samfundsspørgsmaal har været isoleret ude ved de forskellige Valg, vi har haft i Tidernes Løb, men jeg gad dog vide, om der overhovedet er noget stort Samfundsproblem, der i saa høj Grad har været i Forgrunden ved de forskellige Valg som netop Forsvarsspørgsmaalet.

Jeg skal ikke komme langt ind paa Fortidens Historie, men jeg mindes tydeligt Aaret 1910, da vi i en kort Overgangsperiode havde et radikalt Ministerium, hvoraf det ærede Medlem Hr. P. Munch var Medlem. Man gjorde sig den Gang, det husker jeg tydeligt fra Taler paa Rigsdagen og ved politiske Møder, stort Haab om, at den Forsvarsordning, vi fik i 1909, vilde blive omstødt ved det Valg, der skulde afholdes i 1910. Man gjorde sig meget store Forhaabninger derom, det er der ingen Tvivl om; man maa være blevet meget dybt skuffet af Valget i 1910, hvor Forsvarsspørgsmaalet saa absolut var i Forgrunden, ikke mindst paa Foranledning af det siddende radikale Ministerium.

Gaar vi længere frem i Tiden, saa var der naturligvis under Krigen i og for sig ingen Grund til at komme ind paa dette Problem, heller ikke for det ærede Medlem, der sad som Forsvarsminister paa det Tidspunkt og plejede Udviklingen af Hæren — det har vi Lov til at sige. Vi retter ingen Bebrejdelse, men vi siger, at da det ærede Medlem havde Ansvaret over sig, da optraadte han, saadan synes vi i alt Fald, paa en noget anden Maade, ikke saa ganske lidt forskellig fra den Maade, han optræder paa nu og forud for Verdenskrigen.

Ved Valget i 1920 var Spørgsmaalet fremme igen, ogsaa fra det ærede Medlems Side og fra Venstres Side og vel fra alle Partiernes Side. Jeg synes, jeg kan huske noget om, at de ærede Medlemmer undertiden har villet benægte det. Ikke nu for nylig, men jeg kan huske, jeg i sin Tid eftersøgte i langelandske Blade, hvad det ærede Medlem havde sagt om Militærspørgsmaalet i 1920; det var jo et meget vigtigt Afsnit i det ærede Medlems Taler, og han formanede Vælgerne og sagde, at i Perioden 1920—24